

Оценка на риска при внос на авокадо (*Persea americana*) от Израел

В отговор на постъпило искане, Експертната група по здраве на растенията (Панел PLH) на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) е подготвила и предоставила оценки на риска за стоки, изброени в съответните актове за изпълнение като „растения с висок риск, растителни продукти и други обекти“ (Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2019 на Комисията за установяване на временен списък на рисковите растения, растителни продукти или други обекти по смисъла на член 42 от Регламент (ЕС) 2016/2031¹).

Това научно становище обхваща всички рискове за здравето на растенията,

породени от калеми за присаждане и присадени растения от *Persea americana*, внос от Израел, като се взема предвид наличната научна информация, включително техническата информация, предоставена от Службата за растителна защита на Израел.

Към този момент има данни за 37 карантинни вредителя в Европейския съюз (ЕС), за които се съобщава, че използват *Persea americana*, като гостоприемник. Тези 37 карантинни вида за ЕС, които използват *Persea americana* като растение гостоприемник, са били оценени, с цел определяне на тяхната значимост по следните критерии:

- присъствие на вредителя в Израел;
- *Persea americana* е гостоприемник на вредителя;
- един или повече жизнени етапа на вредителя могат да бъдат свързани с

определената стока.

¹ Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 година за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета, ОJ L 317, 23.11.2016

От тези 37 оценени карантинни вредителя, 4 присъстват в Израел, а 3 от тях (*Euwallacea fornicatus*, *Scirtothrips dorsalis*, *Bemisia tabaci*) използват *Persea americana* като гостоприемник и са свързани със стоката, поради което тези три вредителя са избрани за допълнителна оценка.

За вредителите, които не са регулирани в ЕС, обикновено липсва информация относно вероятността за тяхното въвеждане, установяване, разпространение и въздействие. Следователно, тези нерегулирани вредители, за които *Persea americana* е гостоприемник, са били оценени, с цел определяне на тяхната значимост по следните критерии:

- присъствие на вредителя в Израел;
- вредителят отсъства или има ограничено разпространение в ЕС;
- *Persea americana* е гостоприемник на вредителя;
- един или повече жизнени етапа на вредителя могат да бъдат свързани с определената стока;
- вредителят може да окаже негативно въздействие на територията на ЕС.

Вредителите, които отговарят на всичките пет критерия, са избрани за допълнителна оценка.

Въз основа на събраната информация са известни 1 028 потенциални вредители, за които *Persea americana* се смята за гостоприемник.

От оценените видове, които попадат в списъка с нерегулирани вредители в ЕС, 23 (*Avocado sunblotch viroid*, *Aonidiella orientalis*, *Aulacaspis tubercularis*, *Icerya aegyptiaca*, *Maconellicoccus hirsutus*, *Milviscutulus mangiferae*, *Nipaecoccus viridis*, *Paracoccus marginatus*, *Penthimiola bella*, *Pseudococcus cryptus*, *Oligonychus perseae*, *Pulvinaria psidii*, *Retithrips syriacus*, *Tetraleurodes perseae*, *Colletotrichum aenigma*, *Colletotrichum alienum*, *Colletotrichum fructicola*, *Colletotrichum perseae*, *Colletotrichum siamense*, *Colletotrichum theobromicola*, *Neocomospora euwallaceae*, *Lasiodiplodia pseudotheobromae* и *Neoscytalidium dimidiatum*) са избрани за допълнителна оценка, тъй като те отговарят на всичките пет критерия за подбор.

От избраните 26 вредителя за допълнителна оценка, които присъстват в Израел и за които се смята, че са свързани с растението *Persea americana*, внос от Израел в ЕС - петнадесет вида са насекоми (*Aonidiella orientalis*, *Aulacaspis tubercularis*, *Bemisia tabaci* complex, *Euwallacea fornicatus*, *Icerya aegyptiaca*, *Maconellicoccus hirsutus*, *Milviscutulus mangiferae*, *Nipaecoccus viridis*, *Paracoccus marginatus*, *Penthimiola bella*,

Pseudococcus cryptus, *Pulvinaria psidii*, *Retithrips syriacus*, *Scirtothrips dorsalis* и *Tetraleurodes perseae*), еден акар (*Oligonychus perseae*), девет вида гъби (*Colletotrichum aenigma*, *C. alienum*, *C. fructicola*, *C. perseae*, *C. siamense*, *C. theobromicola*, *Lasiodiplodia pseudotheobromae*, *Neocospora euwallaceae*, *Neoscytalidium dimidiatum*) и един вироид (*Avocado sunblotch viroid*).

За избраните вредители са оценени мерките за намаляване на риска, предложени в техническото досие от Израел, като са взети предвид възможните ограничаващи фактори. Дадена е експертна оценка за вероятността стоките - калемни за присаждане и присадени растения от *Persea americana*, да са свободни от вредители, като са взети предвид мерките за намаляване на риска, действащи върху вредителите, включително несигурността, свързана с оценката.

При оценката, панелът е взел решение да групира видовете, които имат сходни биологичен и/или жизнен цикъл и несигурност. Вредителите са разгледани и при двата вида стоки – присадени растения и калемни за присаждане от *Persea americana* предназначени за износ от Израел за ЕС.

Всичките 26 вредители са разгледани при присадени растения *Persea americana*, тъй като се считат за потенциално свързани с тях.

Неприятелите - *Bemisia tabaci* complex, *Tetraleurodes perseae* и *Penthimiola bella*, не са разгледани при калемни за присаждане от *Persea americana*, тъй като калемите нямат листа и този път за навлизането им в ЕС не се счита за вероятен.

След оценка на текущите мерки за намаляване на риска, вероятността стоките (присадени растения и калемни за присаждане от *Persea americana*) да са свободни от избраните вредители е следната:

- ***Avocado sunblotch viroid***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Avocado sunblotch viroid* е оценена като „Без вредители с някои изключителни случаи“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Изключително често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случаи“.

Панелът РНЛ е 95% сигурен, че между 9 912 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от този вредител.

Вероятността калемни за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Avocado sunblotch viroid* е оценена като „Без вредители с някои изключителни случаи“

с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Изключително често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 912 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от този вредител.

- **гъби от сем. *Botryosphaeriaceae* (*L. pseudotheobromae* и *N. dimidiatum*)**

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *L. pseudotheobromae* и *N. dimidiatum* е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители в някои изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 747 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *L. pseudotheobromae* и *N. dimidiatum* е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители в някои изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 573 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

- ***Bemisia tabaci* complex**

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Bemisia tabaci* complex е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Изключително често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 872 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от *Bemisia tabaci* complex.

- **гъби *Colletotrichum* spp. (*C. aenigma*, *C. alienum*, *C. fructicola*, *C. siamense*, *C. theobromicola* и *C. perseae*)**

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Colletotrichum* spp. е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 747 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от *Colletotrichums* spp.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Colletotrichum* spp. е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 811 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

- ***Euwallacea fornicatus* и *Neocospora euwallaceae***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Euwallacea fornicatus* и *Neocospora euwallaceae* е оценена като „Без вредители с някои изключителни случаи“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Без вредители с някои изключителни случаи до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 953 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Euwallacea fornicatus* и *Neocospora euwallaceae* е оценена като „Почти винаги без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Без вредители с някои изключителни случаи“ до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 991 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

- ***Icerya aegyptiaca*, *Nipaeococcus viridis*, *Paracoccus marginatus*, *Pseudococcus cryptus* и *Milviscutulus mangiferae***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Icerya aegyptiaca*, *Nipaeococcus viridis*, *Paracoccus marginatus*, *Pseudococcus cryptus* и *Milviscutulus mangiferae* е оценена като „Без вредители с няколко изключителни случая“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Без вредители с някои изключителни случаи“ до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 981 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Icerya aegyptiaca*, *Nipaeococcus viridis*, *Paracoccus marginatus*, *Pseudococcus cryptus* и

Milviscutulus mangiferae е оценена като „Без вредители с няколко изключителни случая“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Без вредители с някои изключителни случаи“ до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 991 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

- ***Pulvinaria psidii* и *Maconellicoccus hirsutus***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Pulvinaria psidii* и *Maconellicoccus hirsutus* е оценена като „Без вредители с някои изключителни случаи“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Изключително често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случая“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 921 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Pulvinaria psidii* и *Maconellicoccus hirsutus* е оценена като „Без вредители с няколко изключителни случая“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Без вредители с някои изключителни случаи“ до „Почти винаги вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 963 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от *Pulvinaria psidii* и *Maconellicoccus hirsutus*.

- ***Aonidiella orientalis* и *Aulacaspis tubercularis***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Aonidiella orientalis* и *Aulacaspis tubercularis* е оценена като „Изключително често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители в някои изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 827 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Aonidiella orientalis* и *Aulacaspis tubercularis* е оценена като „Без вредители с някои изключителни случаи“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Изключително често без вредители“ до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 916 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от *Aonidiella orientalis* и *Aulacaspis tubercularis*.

- ***Scirtothrips dorsalis* и *Retithrips syriacus***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Scirtothrips dorsalis* и *Retithrips syriacus* е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители в някои изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 761 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от тези вредители.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Scirtothrips dorsalis* и *Retithrips syriacus* е оценена като „Без вредители с някои изключителни случаи“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Изключително често без вредители“ до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 916 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от трипсите *Scirtothrips dorsalis* и *Retithrips syriacus*.

- ***Tetraleurodes perseae***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Tetraleurodes perseae* е оценена като „Без вредители с някои изключителни случаи“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Изключително често без вредители“ до „без вредители с няколко изключителни случая“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 921 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от този вредител.

- ***Oligonychus perseae***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Oligonychus perseae* е оценена като „Изключително често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 827 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от този вредители.

Вероятността калеми за присаждане от *Persea americana* да са свободни от *Oligonychus perseae* е оценена като „Изключително често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Почти винаги без вредители“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 916 и 10 000 снопа калеми за присаждане на 10 000 ще бъдат свободни от *Oligonychus perseae*.

- ***Penthimiola bella***

Вероятността присадени растения от *Persea americana* да са свободни от *Penthimiola bella* е оценена като „Изключително често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 927 и 10 000 присадени растения на 10 000 ще бъдат свободни от този вредители.

Източник:

Commodity risk assessment of *Persea americana* from Israel
EFSA Journal 2021;19(19):6354, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6354>

Снимков материал:

<http://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?taxonid=28166>
1

Други научни становища и актуална информация в областта на здравето на растенията, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:
<http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Татяна Величкова, главен експерт

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

08.04.2021 г.